

Колесник А. В.,

кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри українознавства та іноземних мов
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна.
coalision@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-7812-0035>

НАТУРАЛІЗМ У ТВОРІ ДМИТРА МАРКОВИЧА „У НАЙМИ”

Постановка проблеми. Літературний напрям з рисами натуралізму виник в українській літературі близько 1870-х років. Основним його представником в українській літературі був Іван Франко, творчі доробки якого насичені ознаками усвідомленого дотримання письменником вимог цього стилю. Зокрема, художні твори І. Франка мають такі художні ознаки, як: фактографічне зображення подій, деталізований опис із фіксуванням різних дрібниць як наслідок наукової точності письменника, правдоподібність та об'єктивність зображення. При цьому письменник дотримувався єдності природних і соціальних чинників. Водночас І. Франко постійно прагнув відшукати новий удосконалений варіант літературного стилю, в якому поєднані різні, вже існуючі стилі. Поруч із І. Франком працювали також інші письменники, які намагалися дотримуватись вимог натуралізму, зокрема це такі письменники, як Тимотей Бордуляк, Стефан Ковалів та інші.

Нинішнім важливим завданням перед дослідниками в аналізі натуралістичного напрямку постає повторний розгляд творів забутих або маловідомих письменників. Нині ми звернемо увагу на творчість Дмитра Марковича. Нашою метою є спроба визначити приналежність творів згаданого письменника до натуралістичного стилю. Аналіз творів Дмитра Марковича та підтвердження свідомого дотримання ним натуралістичного напрямку в українській літературі і складає головне завдання представленої наукової розвідки.

Друга половина ХІХ століття породила в свій час низку соціальних проблем, на розв'язання яких були спрямовані всі зусилля суспільства. Зокрема, це такі проблеми, як: правильний розподіл людської сили, (людських ресурсів) в суспільстві, визначення питання щодо функції селян і щодо того, хто має чим займатися.

У зв'язку з цим ціла когорта українських письменників вдалася до використання літературних засобів, завдяки яким можливо було б відобразити реальний стан життя суспільства. Одним із таких засобів виявився літературний стиль „натуралізм”, який, як зазначалося, виник в

українській літературі в кінці 1870-х років, саме тоді, коли перелічені вище проблеми постали в найактуальнішому стані. Про натуралізм в українській літературі писали такі науковці, як Н. Венгринович (Венгринович, 2017), М. Кебало (Кебало, 2016), Н. Косило (Косило, 2004), Н. Кобзей (Кобзей, 2010), аналізуючи творчість українських митців у порівнянні з американським та німецьким варіантом, Д. Наливайко (Наливайко, 1996), В. Поважна (Поважна, 1973), Р. Голод (Голод, 2012), які приділили увагу теоретичним основам натуралізму. Проте усі науковці одностайні в думці, що очолив цей стиль в українській літературі Іван Франко.

Натуралістичні твори І. Франка стали тим етапом, який допоміг змінити розуміння значення літератури, повернути увагу читачів від народницьких поглядів та романтичних сюжетів, якими була насичена українська література, до нового розуміння значення літератури як засобу передавання реальної дійсності з дотриманням об'єктивності, з відображенням на сторінках творів основних подій, що впливали на хід історії, з визнанням літератора майже науковцем (або соціологом у сучасному розумінні), який дослідив об'єктивну реальність. Однією з важливих ознак натуралізму у творчості І. Франка було звернення до зображення теперішнього моменту з відтворенням усього того, що відбувається наразі, усієї складності життя. Тому І. Франко розглядається як головний представник натуралістичного напрямку в українській літературі, як письменник, який свідомо використовував засоби натуралізму у художніх творах. Такі твори письменника, як „Воа constricator” (Воа constricator, 1978), „Навернений грішник” (Навернений грішник, 1978), „На дні” (На дні, 1978) написані письменником у ранній період творчості, виявляються головними творами, якими І. Франко засвідчив свої досягнення у натуралістичному стилі. За допомогою натуралістичних елементів І. Франко показав життя та проблеми в ньому більшості звичайних українців, мешканців рідної йому Галичини. До поля зору письменника потрапили ті обставини, через які мешканці Галичини опинилися на межі виживання.

Щодо основних принципів натуралізму, то письменники-натуралісти, а серед них й І. Франко, розглядали творчість інших письменників, беручи до уваги філософські погляди представників напрямку „позитивізм”, в основі якого були спроби проінтерпретувати дійсне розуміння явищ, що спиралося на експериментально набуті точні знання.

В основу натуралізму як мистецького напрямку лягли такі складові, як раціоналізм, заснований О. Контом, вчення про наукове визначення явищ расою, середовищем та моментом І. Тена, натурфілософські погляди Г. Спенсера, а також соціал-дарвінізм (Голод, с. 50)

Письменники-натуралісти розглядали обов'язковим вплив на все, що відбувається в житті людини, трьох важливих чинників або причин: раса, середовище, момент. Так, розуміння визначення „раса” містило як особисті індивідуальні риси людини, ті, які були отримані з народження

або риси зовнішності. Середовище передбачало вплив на особу зовнішніх обставин без її волі, тих, які існували навкруги людини. Історичний момент підпадав під вплив зовнішніх обставин та здійснював безпосередній вплив на життя людини у певному історичному часі.

Перераховані чинники вплинули на спосіб письма, сформований натуралістами, що відрізнявся цілим рядом особливостей, зокрема: нейтральність викладу інформації без авторської присутності, так, щоб події, представлені у творі, відбувалися наче самі собою; передавання зображених подій з дотриманням науковості, що вимагало від письменника постійного вивчення й аналізу явищ, які відбувалися навколо нього; звернення уваги на поєднання природних і соціальних чинників при відтворенні явищ у житті людини; правдоподібність відтворення явищ, з урахуванням життєвих основ, що призводить до фактографічності й відтворення подій з ефектом документа про життя; детальна увага до повсякденного наповнення життя людини так, як воно було насправді.

У контексті розгляду натуралізму та його поширення в українській літературі, ми окремо звернули увагу на творчість Дмитра Марковича, яка відбувалася в останній чверті XIX століття. Цей письменник привернув нашу увагу й тим, що його діяльність була пов'язана із виконанням обов'язків судового слідчого, а також товариша прокурора та мирового судді в Бесарабії. Тобто діяльність цього письменника охоплювала колом усі негаразди, що відбувалися у житті селян того часу.

Д. Маркович народився у Полтаві, навчався у Новоросійському університеті в Одесі. І хоча він почав свою діяльність в Бесарабії, на півдні України, з кінця 80-х років він жив і працював на Волині, а врешті повернувся до центральної України, до Вінниці, де і помер у 1920 р. (Маркович, 1989, с.624)

Літературна діяльність Д. Марковича розпочалася на рубежі 1870-80-х років російською мовою, а згодом, у 1883 році, письменник перейшов на написання творів українською мовою. Об'єктом змалювання у творчості Дмитра Марковича тривалий час була складна доля українського населення, він зображував нещадну експлуатацію селян та мешканців міст в умовах розвитку капіталізму, важке життя розореного селянина в степовій Україні. Зображення таких картин життя супроводжувалося глибокою людястю, освітленням автором людських іскор тепла й добра у, здавалося б, чорних і черствих душах простих людей. Характерним виявляється оповідання письменника „У найми”, написане у 1888 році. Проте у сюжетній канві цього оповідання нас цікавить перш за все розвиток стилю натуралізм.

Оповідання має підзаголовок „У найми. (Образок з життя Дніпровського повіту 1887-8)”, чим автор вже на початку твору підводить читача до розуміння єдності природних і соціальних чинників при відтворенні явищ у житті зображуваних людей.

На початку оповідання спостерігаємо детальний опис природних ресурсів розлогого степу, його взаємодію із Сивашем, із морем, що

лежить за ним. В подальшому спостерігаємо відступ автора від натуралізму і згадку про Бога, який не захотів глянути на степ широкий своїм милостивим оком, внаслідок чого мертвим вітром повіяло і все в степу втратило ознаки життя. Хоча поряд з цим бачимо майже наукову точність автора, який детально описав, що відбувається зі степом у момент сильної південної спеки.

В подальшому знайомимося із описом села, яке має зовсім невеселий вигляд: з малими глиняними хатками, покриті на тих хатах низькі, вкриті глиною, також повітки та сараї глиняні (У найми, 1989, с. 33). Розташування тих хат у просторі також сумне: хата від хати знаходиться на відстані півверсти, а сама вулиця виглядає як колишній шлях. І все це – жовтого кольору, у селі немає жодного деревця, і навіть будяки, що ростуть на вулиці, і ті жовті. Таким чином автор змальовує вигляд села, створюючи відчуття документу про життя. Так само письменник описує і наявну у селі худобу: „По селу розбрелася худоба: кістки та шкура одвисла на ній, коні зовсім запаршивіли” (У найми, 1989, с. 34) як свідчення важкого матеріального стану селян, які не можуть дати ладу власній худобі. Згадаємо, що догляд за худобою був неодмінним завданням і обов’язком селянина. Надалі ми дізнаємося, що в селі стоять вартові і вдень, і вночі. А за селом стоїть будка, біля якої на жердині висить віхоть соломи та пучок різок, які нагадують, що людину, яка поїде з села, битимуть тими різками.

У полі зору автора – „голод на селі” (У найми, 1989, с. 34) та страшні випадки, пов’язані з важким станом людей. Водночас письменник наголошує нібито на турботі урядників, які тричі приїздили у село, привозили гроші, з ними „приїхали аж три валки з хлібом” (У найми, 1989, с. 34), але виявилось, що той хліб на новий посів, констатує автор. А нині люди повинні їсти те, що в них залишилося. Хоча у більшості випадків вже нічого ні в кого немає. У результаті чоловіки з села розійшлися, очевидно, у пошуках роботи і копійки на шматок хліба, а в селі zostалися лише жінки з дітьми та хворі люди.

В подальшому в оповіданні описується доля удови Ганни, яка залишилася разом з п’ятьма дітьми. Один з них Степан, хлопчик 14 років, який працював у багатого німця з оплатою тридцять карбованців на рік і дуже допомагав цим матері. На покрову вся сім’я чекала Степана. Але він прийшов додому з поганими новинами про звільнення. Довго плакала мати, передбачала важку зиму для всієї родини, бо бачила, що всюди повно людей, які роблять просто за хліб.

Складним є і продовольчий стан у сім’ї: аби зварити борщ на всю сім’ю Марися, дочка Ганни, приготувала шматочки зо три буряків і кислого каменю, що купували в Перекопі, та трохи солі. Звичайно, такий опис говорить сам за себе: людям ні з чого було варити борщ, залишалось лише повільно помирати. Картопля не родила взагалі, і ніякої огородини не було, – так описує автор ситуацію у цій родині.

В подальшому знайомимося зі страшною зимою в селі, причому такою, якої вже десять років не було. Наштовхуємось на важкий опис

зимового стану, що представлений з дотриманням науковості автором, начебто письменник тривалий час вивчав цю картину: „У хаті – як надворі; стіни усі льодовою корою вкрилися, у кутках сніг лежав. Одсунули лавки од стін, усі сидять на печі, але й піч холодна, бо немає палива” (У найми, 1989, с. 36), – так лаконічно і неймовірно гостро описує автор важкий зимовий стан. З констатацією суворих фактів описує автор „святкування” Різдва, коли на вулиці не було чути ані пісень, ані людських розмов. І далі продовжується фіксація важкої ситуації з дотриманням фактографічності й представленням подій як документу про життя: „ні пирогів не пекли, ні куті не варили. Перед вечором сумно було в хаті, діти щось щебетали та й замовкли; менші заснули...” (У найми, 1989, с.37).

В подальшому автор вводить епізод розмови зі старою бабусею, сусідкою Ганни, у якому ми спостерігаємо поєднання природних і соціальних чинників у житті Ганни. Так, Ганна не пішла до своєї хрещеної матері, якою була ця стара жінка, соромлячись того, що нема чого понести хрещеній. У цьому ми бачимо соціальний момент, відсутність грошей і неможливість приготувати їжу. Але стара сама прийшла з привітанням до Ганни, принесла пирогів і засоромила її за те, що вона не привітала хрещену матір, що є природним моментом у спілкуванні хрещеної матері з хресницею.

В подальшому автор вдається до найстрашнішої частини оповідання, в якій описуються збори Марисі, дочки Ганни, у найми та стан її матері, яка змушена віддати малу дочку на роботу. І знов ми спостерігаємо документальний виклад інформації, лише з фіксацією фактів, які відбулися: „Перед світом збудила вона (мати) Марисю, дала їй шматок хліба за пазуху, одягла її у дві ситцеві спідниці...” (У найми, 1989, с. 38). Щось зупиняло Ганну: „Може, й справді не йти?.. А їсти що? А чим дітей годувати? Попухнуть з голоду” (У найми, 1989, с. 39), – з такими думками боролася мати, розуміючи небезпеку у поході.

При описі подорожі Ганни і Марисі письменник наголошує на важких умовах, які вони змушені були долати: це і тяжкі психологічні роздуми Ганни, яка не знала, де брати гроші і як купити їжі, це і слабкість Марисі, її неспроможність рухатися вперед, а від того ще страшніша думка Ганни „Дочку на смерть веду” (У найми, 1989, с. 40), а згодом психологічна зміна без пояснень: „Хіба ж на смерть? У найми йдемо” (У найми, 1989, с. 40). Згодом Ганна побачила сонце, яке сідає за спиною, а повинно було бути ліворуч. І нова, ще страшніша думка виринула у голові Ганни: „Заблудила!..” (У найми, 1989, с. 41). Усі ці контрастні сцени, які також є виявом натуралізму, створюють необхідне тло для передавання емоційного стану героїні.

Автор детально описує останні моменти на шляху Ганни до села: „Село вже за верству, не більше. Ганна схопилась, схопила Марисю й побігла” (У найми, 1989, с. 41), її підсвідоме розуміння і сподіванням на те, що все вийде само собою. Але сил нести Марисю вже не стало. Ганна вирішила покласти Марисю і чимдуж бігти до села, кликати людей на

допомогу. І знов бачимо констатацію дій Ганни: „спідницю розіслала, одкинувши сніг, поклала Марисю, а платком накрила її...” (У найми, 1989, с. 41). У страшному мисленневому тумані Ганна забула навіть молитву, яку намагається згадати, підходячи до села: „Немає сили, немає...отченаш...А! Згадала” (У найми, 1989, с. 42). Та й останній епізод, коли Ганна знаходить померлу Марисю, насичений описом з використанням фактографізму й елементами неначе з життєвого документу, навіть з протоколу фіксації обставин смерті: „Марися лежала, як і лягла: рученята заховані у рукава, ніженьки підогнула під себе, очиці закриті...” (У найми, 1989, с. 42).

Отож, в оповіданні у „Найми” ми побачили безліч натуралістичних елементів, які допомогли авторові показати як важке життя селян під час голоду в умовах посухи й відсутності їжі, так і передати важку емоційну напругу головних героїв, які змушені боротися з цими складними ситуаціями. Для всього цього письменник використав цілий ряд натуралістичних засобів: і дотримання науковості, і правдоподібність відтворення явищ, і фактографізм.

Подальші розвідки з аналізом оповідань, які начебто стосуються звичайних або просто складних обставин з життя селян, були б доречними та дозволили б з'ясувати хто з письменників дотримувався натуралістичних поглядів при змалюванні таких обставин та визначити час існування натуралістичного стилю в українській літературі.

Список використаних джерел

- 1. Венгринович Н.** Зооморфна образність у натуралістичній прозі Івана Франка та Френка Норріса. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2017. № 27. Т. 1. С. 112–115.
- 2. Кебало М.** Художній світ творів німецького та українського натуралізму. *Наукові записки ТНПУ. Серія: Літературознавство*. 2016. № 44. С. 128–137.
- 3. Косило Н.** Типологічні особливості українського та англійського натуралізму в порівняльному аспекті. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2004. Вип. 15. С. 135–138.
- 4. Кобзей Н.** Поетика натуралізму у творах Івана Франка та Володимира Винниченка на кримінальну тематику: порівняльно-типологічний аспект. *Українське літературознавство*. 2010. Вип. 72. С. 33–42.
- 5. Наливайко Д.** Проблема натуралізму в українській літературі. *Літературознавство: матеріали III конгресу Міжнародної асоціації українців*. К., 1996. С. 118–130.
- 6. Поважна В.** Розвиток української літературної критики у 80 – 90-х роках ХХ ст. (До проблеми критеріїв і методу). К., 1973. 268 с.
- 7. Голод Р.** Натуралізм. *Дивослово*. 2012. №4. С. 50–56.
- 8. Франко І.** Voа constrictor. *Франко І. Зібрання творів: у 50 т. Т. 14: Повісті та оповідання*. Київ, 1978. С. 370–442.
- 9. Франко І.** На дні. *Франко І. Зібрання творів: у 50 т. Т. 15 : Повісті та оповідання (1878 – 1882)*. Київ, 1978. С. 110–163.
- 10. Франко І.** Навернений грішник. *Франко І. Зібрання творів: у 50 т. Т. 14: Повісті та оповідання*. Київ, 1978. С. 307–369.
- 11. Маркович Д.** Іван з Буджака.

Українська новелістика кінця XIX – початку XX століття: Оповідання. Новели. Фрагментарні форми (ескізи, етюди, нариси, образки, поезії в прозі) / упоряд. і прим. Є. Нахліка. К.: Наук. думка, 1989. С. 28–32.

12. Маркович Д. У найми. Українська новелістика кінця XIX – початку XX століття: Оповідання. Новели. Фрагментарні форми (ескізи, етюди, нариси, образки, поезії в прозі) / упоряд. і прим. Є. Нахліка. К.: Наук. думка, 1989. С. 32–42.

References

- 1. Venhrynovych, N.** (2017). Zoomorfna obraznist u naturalistychnii prozi Ivana Franka ta Frenka Norrisa [Zoomorphic imagery in the naturalistic prose of Ivan Franko and Frank Norris]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filolohiia – Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology*, 27, 1, 112-115 [in Ukrainian].
- 2. Kebalo, M.** (2016). Khudozhnii svit tvoriv nimetskoho ta ukrainskoho naturalizmu [The artistic world of works of German and Ukrainian naturalism]. *Naukovi zapysky TNPU. Serii: Literaturoznavstvo – Scientific notes of TNPU. Series: Literary Studies*, 44, 128-137 [in Ukrainian].
- 3. Kosylo, N.** (2004). Typolohichni osoblyvosti ukrainskoho ta anhliiskoho naturalizmu v porivnialnomu aspekti [Typological features of Ukrainian and English naturalism in the comparative aspect]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo universytetu imeni Ivana Franka – Bulletin of Zhytomyr State University named after Ivan Franko*, 15, 135-138 [in Ukrainian].
- 4. Kobzei, N.** (2010). Poetyka naturalizmu u tvorakh Ivana Franka ta Volodymyra Vynnychenka na kryminalnu tematyku: parivnialno-typolohichniyi aspect [Poetics of naturalism in the works of Ivan Franko and Volodymyr Vynnychenko on criminal themes: comparative-typological aspect]. *Ukrainske literaturoznavstvo – Ukrainian literary criticism*, 72, 33-42 [in Ukrainian].
- 5. Nalyvaiko, D.** (1996). Problema naturalizmu v ukrainskii literaturi [The problem of naturalism in Ukrainian literature]. *Literaturoznavstvo: materialy III konhresu Mizhnarodnoi asotsiatsii ukrainistiv – Literary Studies: Proceedings of the III Congress of the International Association of Ukrainian Studies*. (pp. 118-130). Kyiv [in Ukrainian].
- 6. Povazhna, V.** (1973). Rozvytok ukrainskoi literaturnoi krytyky u 80 – 90-kh rokakh XIX st. (Do problemy kryteriiv i metodu) [The development of Ukrainian literary criticism in the 80 – 90's of the twentieth century (On the problem of criteria and method)]. Kyiv [in Ukrainian].
- 7. Holod, R.** (2012). Naturalizm [Naturalism]. *Dyvoslovo – Divoslovo*, 4, 50-56 [in Ukrainian].
- 8. Franko, I.** (1978). Boa constrictor. *Franko I. Zibrannia tvoriv: u 50 t. T. 14: Povisti ta opovidannia – Franko I. Collection of works: in 50 vols. Vol. 14: Stories and narratives*. (pp. 370-342). Kyiv [in Ukrainian].
- 9. Franko, I.** (1978). Na dni [At the bottom]. *Franko I. Zibrannia tvoriv: u 50 t. Vol. 15: Povisti ta opovidannia (1878 – 1882) – Franko I. Collection of works: in 50 vols. Vol. 15: Stories and short stories (1878 – 1882)*. (pp. 110-163). Kyiv [in Ukrainian].
- 10. Franko, I.** (1978). Navernenyi hrishnyk [A converted sinner]. *Franko I. Zibrannia tvoriv: u 50 t. Vols. 14: Povisti ta opovidannia – Franko I. Collection of works: in*

50 vols. Vol. 14: *Stories and narratives*. (pp. 307-369). Kyiv [in Ukrainian].

11. Markovych, D. (1989). Ivan z Budzhaka [Ivan from Budzhak]. *Ukrainska novelistyka kintsia XIX – pochatku XX stolittia: Opovidannia. Novely. Frahmentarni formy (eskizy, etiudy, narysy, obrazky, poezii v prozi) – Ukrainian short stories of the late XIX – early XX centuries: Stories. Novels. Fragmentary forms (sketches, sketches, essays, samples, poetry in prose)*. (pp. 28-32). K.: Nauk. dumka [in Ukrainian].

12. Markovych, D. (1989). U naimy [For hire]. *Ukrainska novelistyka kintsia XIX – pochatku XX stolittia: Opovidannia. Novely. Frahmentarni formy (eskizy, etiudy, narysy, obrazky, poezii v prozi) – Ukrainian short stories of the late XIX – early XX centuries: Stories. Novels. Fragmentary forms (sketches, sketches, essays, samples, poetry in prose)*. (pp. 32-42). K.: Nauk. dumka [in Ukrainian].

Колесник А. В. Натуралізм у творі Дмитра Марковича „У найми”

У статті проаналізовано оповідання „У найми”, автором якого є Дмитро Маркович, приділено увагу біографії письменника. Оповідання „У найми” проаналізовано з метою окреслення в ньому натуралістичних ознак. Проведено аналіз загальних властивостей змалювання персонажів і пов’язаних з ними подій, відповідно до вимог і доміант натуралістичного стилю, простежено відтворення життя героїв з дотриманням фактографічності та об’єктивності.

У результаті проведеного дослідження визначено наявність в оповіданні „У найми” натуралістичних рис зображення, таких важливих для натуралізму, як – правдиве відтворення подій згідно з реальністю в житті, поєднання при художньому відтворенні природних і соціальних складових, зображення повсякденних рис життя персонажів у первинному натуральному стані. Також спостерігаємо поєднання соціальних та фізіологічних чинників при відтворенні життя людей (персонажів).

Поряд з цим у наведеному оповіданні фіксуємо фактографічність зображення подій з життя головних персонажів і детальність їхнього опису, з використанням переліку усіх дрібниць, що утворилися внаслідок точності письменника в результаті наукового підходу до зображуваних явищ.

Спостерігаємо фактографізм опису, тобто передавання певного явища з детальним описом та фіксацією усіх дрібниць внаслідок наукової точності та спеціальної уваги письменника до події, а поряд з цим – правдоподібність, об’єктивність відтворення подій в оповіданні, у тому числі єдність при зображенні життя Ганни природних і соціальних чинників. Протягом розгортання сюжету в оповіданні відзначаємо протокольність відтворення подій і правдивість фіксації вчинків героїв.

Також фіксуємо об’єктивне відтворення впливу на життя Ганни такого страшного чинника як голод у селі, що може бути потрактовано як створення умов складного „середовища”, з його важким впливом на подальшу долю родини Ганни. Правдивість зображення такого

„середовища” досягнута завдяки використанню письменником елементів дрібнопису фізіологічного стану Ганни, на підставі чого й утворюється фактографізм та в цілому дотримується натуралістичний стиль твору.

Ключові слова: Д. Маркович, оповідання „У найми”, натуралістичні ознаки, натуралістичний стиль твору.

Колесник А. В. Натуралізм в рассказе Дмитрия Марковича „В наем”

В статье проанализирован рассказ „В наем”, автором которого является Дмитрий Маркович, уделено внимание биографии писателя. Рассказ „В наем” проанализирован с целью определения в нем натуралистических признаков. Проведен анализ общих свойств изображения персонажей и связанных с ними событий, в соответствии с требованиями и доминантами натуралистического стиля, прослежено воспроизведение жизни героев с соблюдением фактографичности и объективности.

В результате проведенного исследования определено наличие в рассказе „В наем” натуралистических черт изображения, таких важных для натурализма, как правдивое воспроизведение событий согласно реальности в жизни, сочетание при художественном воспроизведении природных и социальных составляющих, изображение повседневных черт жизни персонажей в первичном натуральном состоянии. Также наблюдаем сочетание социальных и физиологических факторов при воспроизведении жизни людей (персонажей).

Наряду с этим в приведенном рассказе фиксируем фактографичность изображения событий из жизни главных персонажей и подробность их описания, с использованием перечня всех мелочей, образовавшихся в результате точности писателя в результате научного подхода к изображаемому явлению.

Наблюдаем фактографизм описания, то есть передачи определенного явления с детальным описанием и фиксацией всех мелочей вследствие научной точности и специального внимания писателя к событию, а наряду с этим – правдоподобность, объективность воспроизведения событий в рассказе, в том числе единство при изображении в жизни Анны естественных и социальных факторов. На протяжении развертывания сюжета в рассказе отмечаем протокольность воспроизведения событий и правдивость фиксации поступков героев.

Также фиксируем объективное воспроизведение влияния на жизнь Анны такого страшного фактора как голод в селе, что может быть трактовано как создание условий сложной „среды”, с его тяжелым влиянием на дальнейшую судьбу семьи Анны. Правдивость изображения такой „среды” достигнута благодаря использованию писателем элементов дробнописания физиологического состояния Анны, на основании чего и образуется фактографизм и в целом придерживание автором натуралистического стиля произведения.

Ключевые слова: Д. Маркович, рассказ „В наймы”, натуралистические признаки, натуралистический стиль произведения.

Kolesnyk A. V. Naturalism in the story of Dmitry Markovich „V naimy” („For hire”)

In the article the story „V naimy”, the author of which is Dmitry Markovich is analyzed, attention is paid to the biography of the writer.

The story „V naimy” is analyzed in order to outline the naturalistic features. The analysis of the general properties of the portrayal of the characters and related events is made in accordance with the requirements and dominants of the naturalistic style, the reproduction of the lives of the heroes with the observe of factuality and objectivity.

As a result of the research, naturalistic features in the story „V naimy”, important for naturalism, such as true reproduction of events in accordance with reality in life, a combination of artistic reproduction of natural and social components, images of everyday life of characters in the original natural state identified as presence. We also observe a combination of social and physiological factors in the reproduction of people's lives (characters).

Along with this, in the given story we record the factuality of the image of events from the life of the main characters and the details of their description, wich is given using a list of all the small things, formed as a result of the writer's accuracy in the research with application of scientific approach to depicted phenomena.

We observe the factography of the depiction, used with the detailed description in transfer of a phenomenon with a fixation of all the small parts of the image due to scientific accuracy and special attention of the writer to the event, and along with it – truthfulness, objectivity of the events in the story, including unity of social and nature factors. During the plot development in the story we note the protocol style of the reproduction of events and the truthfulness of the fixation of the actions of the heroes.

We also fix the objective reproduction of the terrible factor in Anna's life such as famine in the village, which can be interpreted as a creating conditions for a complex „environment”, with its severe impact on the future fate of Anna's family. The truthfulness of the image of such an „environment” is achieved through the writer's usage of elements of hard physiological state of Anna in a detailed depiction. On the basis of such depiction of this situation factography is formed and the naturalistic style of the work is generally observed.

Keywords: D. Markovich, story „For hire” („V naimy”), naturalistic features, naturalistic style of the work.

Стаття надійшла до редакції 05.03.2022 р.

Стаття прийнята до друку 06.04.2022 р.

Рецензент – д. філ. н., проф. Царьова І. В.